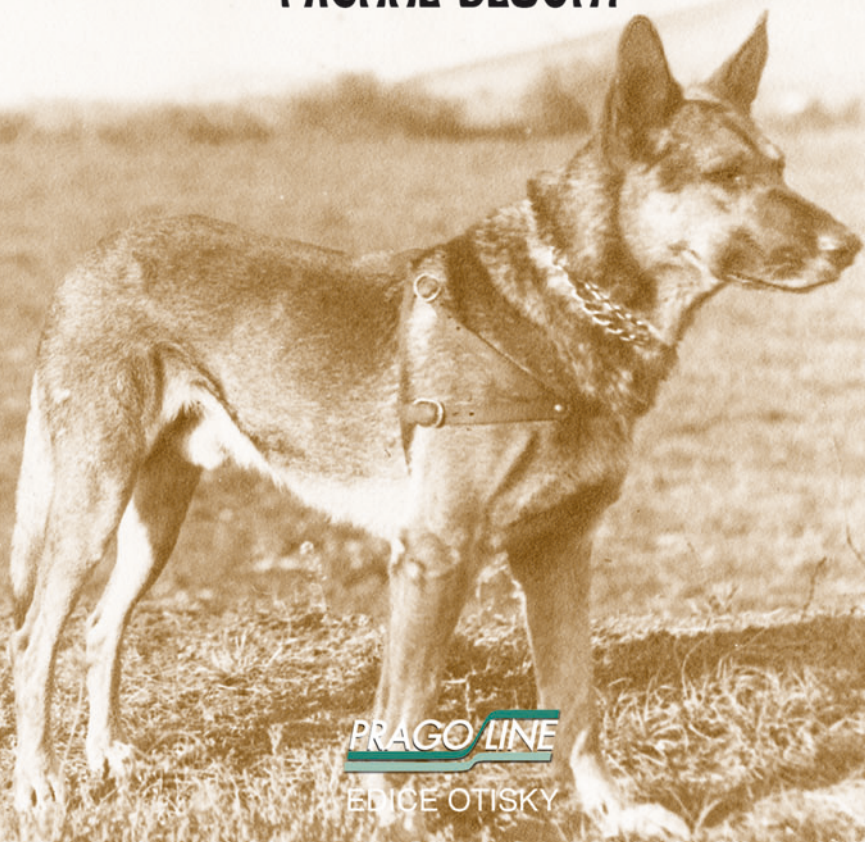

ČETNICKÝ PES ALTO OPĚT NA STOPĚ

MICHAL DLOUHÝ

PRAGO LINE

EDICE OTISKY

***Tato kniha byla vydána za podpory
vnuka četníka Rudolfa Votruby
ing. Jaromíra Votruby z Kutné Hory***

Michal Dlouhý

**ČETNICKÝ PES ALTO
OPĚT NA STOPĚ**

Praha 2016
Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE

© JUDr. Michal Dlouhý, Ph.D., 2016
© Nakladatelství Jindřich Kraus – PRAGOLINE 2016
ISBN: 978-80-7517-010-1 (pdf)

V momentě, kdy mě Michal Dlouhý oslovil, abych napsal úvodní slovo k této knize, musím přiznat, že jsem opravdu nevěděl, jak začít. To je ostatně přirozené, to známe asi všichni z vlastních zkušeností. Vždy vyvstane ta stejná otázka: „Ale co napsat???“

Začnu tedy netradičně od narození. Když mě tehdá maminka s tatínkem dovezli z porodnice domů, byl jsem ihned uvítán čtyřnohým členem rodiny (tzv. pouliční směskou teriéra, německého ovčáka a já nevím čeho ještě), slyším na jméno „Borek“. Maminka byla donucena kleknout si a ukázat „co“ to přivezla domů. Očichal, oblízl a radostně mě přijal do rodiny. Asi to byl jakýsi psí obřad, neb od té doby jsem získal největšího přítele, ochránce a hlídače pro začátek mého života. Nehnul se od mé maličkosti. Hlídal. A pokud se někdo chtěl přiblížit ke kočárku a podívat se, jak ten malinkatý roste, ihned mě vyštěkáním bránil. K nelibosti mé maminky, samozřejmě. Co jí to dalo za práci mě uspat! Byl jsem také jediný z dětí v naší rodině, který spal s Borkem v jeho pelišku, jedl z jeho misky a na oplátku musel Borek „dojet“ můj nedopitý Sunar! Ale především jsme si spolu hráli a po psím laškovali. Jiné děti z naší rodiny takové štěstí neměly. Přiblížit se k Borkově misce bylo pro ně dosti nebezpečné. Vrčel, ba i ukázal svoji řadu zubů. Do těch zubů jsem se prý smál.

Když jsem vyrostl a začal se pohybovat konečně po dvou, chodil jsem s Borkem a s dědou na procházky k soutoku Labe s Orlicí v Hradci Králové. Vždy jsem byl rozhodnut vést Borka na vodítku sám. Skutečnost však byla jiná! Borek si se mnou zkrátka rád hrál.

Je jasné, že veškeré mé psaní zde znám jen z vyprávění rodičů. Ale i sám si na Borka pamatuji především ze sklonku jeho života. Ovšem jsem vděčný za to, co mně do vinku mého života přidal. Skromnou empatii k všemu živému.

Ovšem pokud bych měl něco napsat o seriálovém Argovi (tedy „Urgovi“)… Bylo by to taktéž zajímavé a rozhodně živější vypravování. V tomto případě se trochu obávám, že by mě Michal Dlouhý můj skromný úvod k této krásné knize nevydal. Bráno samozřejmě s velkou nadsázkou. Neb by se z tohoto vypravování stala druhá část této knihy.

Zanechám tedy raději čtenáře vnořit se do minulosti, bez hereckého zkrášlování příběhů z natáčení. Přeji všem čtenářům krásné čtení a děkuji Michalovi Dlouhému za důvěru sepsat něco malého k této knize.

S úctou Pavel Doucek alias Toniček Šebestík

Handwritten signature in black ink. The top part is a stylized, cursive signature that appears to read 'Pavel Doucek'. Below it, the name 'alias Toniček Šebestík' is written in a more legible, slightly cursive script. There is a small checkmark-like mark above the 'Š' in 'Šebestík'.

KOMENTOVANÁ SBÍRKA PŘEDPISŮ
PRO ČETNICTVO.

DÍL DRUHÝ

RUKOVĚTI ČETNICTVA.

Část prvá.

**Předpisy, jimiž upravena jest
působnost bezpečnostních orgánů vůbec
v trestních věcech soudních.**

Část druhá.

Vysvětlivky ke služební instrukci pro četnictvo.

Systematicky zpracoval

četnický kapitán JOSEF ERHART.

1926

Tiskem knihtiskárny «Litera», zaps. spol. s ruč. obm. v Praze-Karlíně 379.
Nákladem vlastním.

Objednávky: Praha-Vinohrady, pošt. schránka č. 91.

PÁR ŘÁDEK ÚVODEM

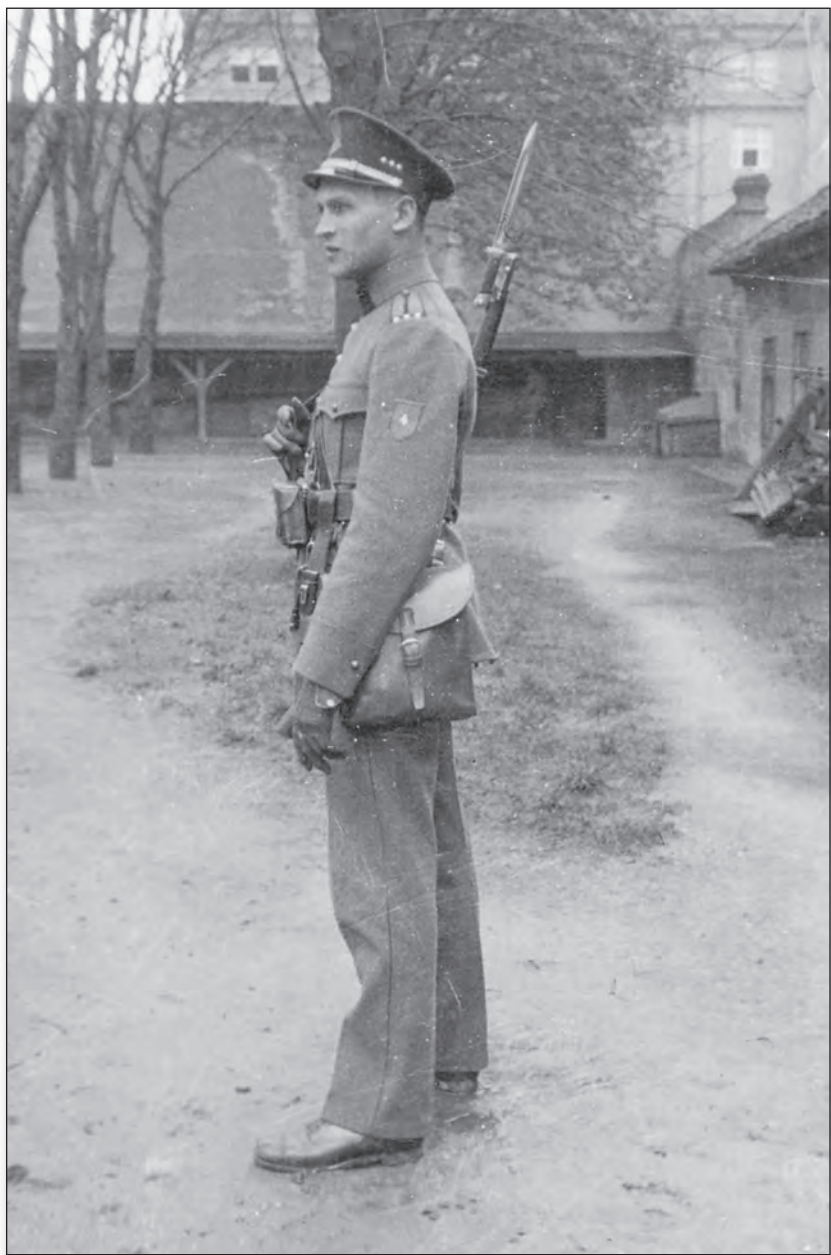
V Rukověti četnictva, kterou zpracoval a následně vlastním nákladem opakovaně vydal kapitán četnictva Josef Erhart, je mezi pomocnými prostředky četnictva mimo jiné uvedeno i užití služebního (policejního) psa.

K uvedenému účelu byly na základě výnosu ministerstva vnitra č. 27.500/13 ze dne 9. května 1923 v místech s nejpříznivějším železničním spojením a zejména tam, kde byly nejvíce ohroženy bezpečnostní poměry, postupně zřizovány četnické stanice se služebními psy. Dělo se tak vždy na základě dohody zemského četnického velitelství a zemského politického úřadu a byla při tom dodržována zásada, aby v jednom soudním okrese nebylo zpravidla více než jedné takové stanice. Sídla četnických stanic se služebními psy a jim příkázané služební obvody byly vyhlášovány v denním rozkaze zemského velitele četnictva.

Jednalo se o erární služební psy nebo o vlastní psy příslušníků četnictva, jejichž vůdci s nimi absolvovali odborný výcvik a podrobili se závěrečné zkoušce či přezkoušení, a tím pádem bylo jejich vodění do služby povoleno. Majitelé vlastních psů se museli zavázat, že psy bude možno bez výhrady použít v rámci obvodu celého soudního okresu, v němž jsou dotyční majitelé psů zařazeni. V těchto případech ministerstvo vnitra přejímalo výlohy za stravování psa, péči o něho a za pojištění odpovědnosti za služebním psem způsobenou škodu na osobách či majetku, jako tomu bylo u psů erárních.

Změna nastala od počátku roku 1928, kdy byly na základě výnosu ministerstva vnitra č. 73.481/13 ze dne 15. listopadu 1927 u okresních četnických velitelství v sídlech krajských soudů zřízeny pátrací stanice. Pokud nebyl některý z příslušníků pátrací stanice vůdcem služebního psa, byl vůdce služebního psa se svým svěřencem zařazen na místní četnickou stanici a služba jim byla upravena tak, aby byli vždy co nejdříve k dispozici pátrací stanici. Až od července roku 1929 byli na základě výnosu ministerstva vnitra č. 38.241/13 ze dne 27. června 1929 tito vůdci služebních psů převedeni do systemizovaného stavu pátracích stanic.

plk. JUDr. Michal Dlouhý, Ph.D.
vrchní policejní rada
www.cetnik-michal-dlouhy.cz

ČETNÍKŮV SPLNĚNÝ SEN

Rudolf Votruba, pocházející z Hořelic u Kladna, nastoupil po ukončení vojenské služby na Slovensku a úspěšném absolvování přijímacího řízení k četnictvu dnem 1. listopadu 1926 do bratislavské školy četníků na zkoušku s hodností četaře, dosaženou u vojska. Četník na zkoušku četař Votruba vstoupil do četnického sboru s chutí a zálibou. To se samozřejmě projevilo ve studijních výsledcích, neboť ze 110 absolventů skončil nástupní školu v pořadí jako osmý.

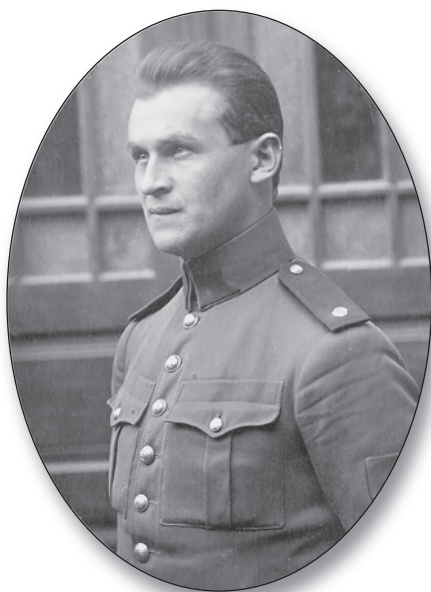
Prvním místem služebního zařazení četníka na zkoušku Votruby byla od počátku měsíce května roku 1927 pětimužová četnická stanice Bojná v politickém okrese Velké Topolčany, náležející do obvodu četnického oddělení v Nitře.

Sousední četnická stanice v okresním městě Velké Topolčany byla stanicí se služebním psem a byl zde zařazen strážmistr Jan Neumann se svým vlastním služebním psem jménem Rolf. Uvedený služební pes byl využíván v celém soudním okrese Velké Topolčany, který zahrnoval celou polovinu území daného politického okresu.

Obvod četnické stanice Bojná byl od konce světové války sužován řáděním několika zlodějů, tvořících celé lupičské tlupy, jako byly tlupa bratří Višňovských z nedalekých Kuzmic a tlupa Jozefa Krajčika, pocházejícího přímo z Bojně. Při pátrání po těchto zločincích byl samozřejmě využíván jako účinný pomocný prostředek i služební pes Rolf. Ten mladému četníku Votrubovi doslova učaroval, a proto se často dával do řeči s jeho pánem strážmistrem Neumannem. Již tehdy začal snít o tom, stát se vůdcem služebního psa.

Po úspěšném uplynutí roční doby služby na zkoušku byl četař Rudolf Votruba dne 1. listopadu 1927 přijat do definitivního stavu četnictva a jmenován strážmistrem.

V souvislosti se zřízením pátrací stanice u okresního četnického velitelství v Nitře byl strážmistr Neumann na počátku ledna roku 1928 přemístěn z četnické stanice Velké Topolčany na četnickou stanici Nitra ve stejnojmenném politickém okrese, aby byl vždy co nejdříve k dispozici pátrací stanici. Tím pádem se svým psem Rolfem začal působit na území osmi politických okresů, což představovalo dvojnásobný počet okresů soudních! Při tom se i nadále četníci ze stanice Bojná setkávali s Rolfem

a jeho pánem, ale i s dalšími příslušníky pátrací stanice, vybavené z důvodu potřeby mobility po rozlehlém obvodu krajského soudu v Nitře motorovým kolem s postranním vozíkem, v němž byl převážen služební pes Rolf.

Během služby v Bojném se strážmistr Votruba podílel spolu s velitelem četnické stanice štábním strážmistrem Josefem Kulíškem na vyšetřování vraždy rolníka Smatany v obci Tesáre, jehož se dopustil několikrát trestaný zločinec Vatrška.

V letních měsících roku 1928 byl strážmistr Votruba odvelen na soustředění četnictva do Klátové Nové Vsi v politickém okrese Velké Topoľčany, odkud byly konány služební obchůzky až k obci Skýcov, a to z důvodu přítomnosti pana prezidenta republiky T. G. Masaryka v jeho letním sídle na zámku v nedalekých Topoľčiankách.

Při přehlídce, vykonané velitelem nitranského četnického oddělení štábním kapitánem Rudolfem Josefem Hodinářem, byl strážmistr Votruba přezkoušen spolu s ostatními podřízenými četníky, avšak pouze jeho přezkoušení dopadlo na „výtečnou“. Následně na to byl dnem 25. listopadu 1928 trvale odvelen na četnickou stanici Nitra, v témže politickém okrese. Zde sloužil společně s jemu již známým strážmistrem

Neumannem a měl příležitost blíže se seznamovat s péčí o služebního psa Rolf a s výcvikem služebního psa. Trvalé odvelení bylo vzhledem k velmi dobrým dosahovaným výsledkům změněno dnem 1. června 1929 na definitivní přemístění.

V Nitře, kde působil během vojenské služby u 7. pěšího pluku, „Tatarského“, měl Rudolf Votruba řadu přátel a docházel zde do tělocvičného spolku „Sokol“.

Služební pes Rolf v polovině dubna roku 1929 onemocněl a z tohoto důvodu se stal dočasně neschopným ke službě. Nemoc však měla za následek, že Rolf 30. dubna 1929 zdechl. Strážmistr Jan Neumann si proto pořídil nového vlastního psa, již vycvičeného německého ovčáka jménem Bari od kolegy strážmistra Antonína Lifky z četnické stanice v Trnavě. V návaznosti na zvýšení základního stavu pátracích stanic o vůdce služebního psa byl strážmistr Neumann s vlastním služebním psem Barim v létě roku 1929 přemístěn na pátrací stanici. Přesto však oba zůstali ve stejné budově nitranských četnických kasáren.

Dne 29. prosince 1929 při cestě do služby strážmistr Votruba potkal více než rok hledaného vůdce lupičské tlupy, zločince Jozefa Krajčíka, jehož znal z doby svého působení na četnické stanici Bojná, sám jej zatkl a odvedl ve svěracích řetízích do četnických kasáren, kde předal zatčeného přímo příslušníkům pátrací stanice. Na dopadení tohoto zločince byla vypsána odměna ve výši 1.000 Kč, kterou nechal strážmistr Votruba převést na Masarykův četnický podpůrný fond, pečující o vdovy a sirotky po četnících zemřelých ve službě, jehož členem byl od 1. listopadu 1927.

V rámci četnického oddělení v Nitře bylo postupně zřízeno několik četnických stanic se služebními psy: v Nemeckém Pravně, opětovně ve Velkých Topolčanech, v Uhrovcích a na stanici Šarlužky-Kajsa.

Vzhledem k tomu, že se na podzim roku 1930 blížilo uplynutí čtyřleté doby služby, k němuž se zavázal při nástupu k četnictvu, požádal strážmistr Votruba o vydání povolení ke sňatku se svojí milou, dcerou nitranského městského nadstrážníka Jána Šimy Etelou, která s ním v té době již čekala dítě.

Na základě povolení, vydaného zemským velitelstvím četnictva v Bratislavě, vstoupil v listopadu 1930 do manželského svazku. Svatbu uspořádali spolu se třemi dalšími kolegy z řad četnictva, policie a finanční stráže.

Strážmistr Votruba pod vlivem zážitků s nitranským služebním psem Barim, s jeho předchůdcem Rolfem a jimi docilovaných úspěchů ve službě se dlouhou dobu toužil stát vůdcem služebního psa. Jelikož se rodina v té době připravovala na příchod prvního potomka, upřednostnil v podání žádosti o přidělení erárního služebního psa kolegu z téže četnické stanice strážmistra Emila Škorpíka. Při nejbližší opakované příležitosti v dubnu roku 1931 žádost přece jen podal. Posledním impulzem pro jeho rozhodnutí bylo, když spatřil mládě německého ovčáka jménem Inda, které převzal do ošetřování v Ústavu pro chov a výcvik služebních psů četnictva v Pyšelicích na základě dříve podané žádosti právě jeho kolega strážmistr Škorpík.

Manželům Votrubovým se 6. května 1931 narodil syn Jaromír. Rodina bydlela v části rodinného domku manželčiny rodičů v Nitře a v nedalekých Pogranicích měla část rodinného vinohradu. S přírůstkem do rodiny byla spojena řada nových výdajů a rovněž péče o malého Jaromíra. K tomu si strážmistr Votruba nedokázal představit péči o psi mládě, jak mu ji popisoval kolega strážmistr Škorpík, jemuž se štěnětem a obstaráváním stravy pro něj pomáhala jeho manželka.

Stalo se to snad dílem osudu, že strážmistr Škorpík nebyl vzhledem k těžkému zranění ve službě schopen pečovat o svěřené mládě Indu. Tato povinnost přešla automaticky dnem 10. října 1930 na strážmistru Votrubu, jenž si přednedávnem rovněž podal žádost o přidělení erárního mláděte. Aniž by to právě čekal, splnil se strážmistru Votrubovi jeho sen.

Od toho okamžiku paní Etela Votrubová doslova nevěděla, kam skočit dříve. Zdali se starat o kojence, nebo o psí mládě. Věděla o manželově přání stát se vůdcem služebního psa, a proto vše činila ráda a s láskou. Řadu praktických rad se dozvěděla od paní Škorpíkové, s níž se, jako s partnerkami ostatních četníků, přátelila.

Ošetřování psiho mláděte spočívalo zejména v zajišťování jeho stravy. Jelikož Inda dovršila jeden rok stáří, zvýšil se příspěvek na její výživu z dosavadních 2 Kč na 2 Kč 80 h denně, přičemž denní příspěvek na její ošetřování zůstal ve výši 20 h.

Velitelství četnického oddělení v Nitře.
G. j. 1628/31.
Votruba Rudolf, strážm.,
převzatí sluš. psm.

Velitelství četnické stanice
v

V Nitře dne 10. října 1931. N i t ř e .

Rozkres zenského četnického velitelství v Bratislavě z 8. října 1931 G. j. 7540/31:

Služebního psa „Inda“ od strážmistra Emila Škorpíka převeze do ošetřování strážmistr Rudolf Votruba ze stanice Nitra, který se přihlásil jako vůdce služebního psm. Proba strážm. Votruby z 21. 4. 1931 G. j. 3767.

Nápisuji, aby stanice sdělila tuto změnu ústavu pro chov a výchovu služebních psů v Pyšelicích.

Výkon hláste a uveďte deň převzatí psm strážm. Votrubou.

Vel. oddělení přejal:
Rt. Škorpík

Velitelství četnické stanice.
Došlo v NITŘE dne 10. 10. 1931.
Čís. jedn. 257. 6. 258.
Vedením stanice pověřen:
W. Škorpík

Ačkoliv je pes původně masožravec, zdomácněním přivykl na smíšenou stravu, která mu nejvíce prospívá. Štěněti bylo doporučováno podávat ráno a večer mléčnou polévku a v poledne polévku masitou. Kromě toho měla štěňata dostávat maso obsahující dusíkaté látky nezbytné pro růst. Paní Etela připravovala Indě potravu přesně dle obdržených doporučení.

Veškerý svůj volný čas věnoval strážmistr Votruba Indě. Jelikož byla po změně pána i prostředí velmi bázlivá, neprováděl po dohodě se strážmistrem Neumannem její výcvik, ale snažil se s ní být co nejvíce času, aby se necítila osamělá. Při tom s ní chodil na procházky za město, až k rodinnému vinohradu do sousedních Pogranic. Výhodou byla málo frekventovaná polní cesta a tím pádem nebyli téměř nikým rušeni.

Až po téměř měsíčním soužití započal výcvik, spočívající v opakování dle strážmistra Škorpíka dříve ovládaných základních cviků: „sedni“ a „pojď“. Když Inda po několika dnech uvedené cviky ovládala, přidal její pán další: „lehní“, „vstaň“, „čekej“ a podobně. Učil se jak pes, tak i jeho pán, který s laskavou trpělivostí rozvíjel dovednosti svěřeného psa. Průběh výcviku a pokroky, kterých Inda dosahovala, pečlivě zapisoval do pro ten účel zavedeného deníku.

Na rozdíl od Indy její pán velmi dobře věděl, že je oba po několika měsících, tak jako každého služebního psa četnictva a jeho vůdce, čeká psí univerzita, její úspěšné absolvování a hlavně splnění náročných závěrečných zkoušek. Přesněji řečeno, jednalo se o absolvování kursu pro výcvik služebních psů a jejich vůdců v Pyšelicích. To bylo základním předpokladem, aby pes mohl být používán ve službě u četnictva.

TRNITÁ CESTA K ŠAMPIONOVI

Kurs, k jehož absolvování byl do Ústavu pro chov a výcvik služebních psů četnictva v Pyšelicích strážmistr Votruba s Indou vyslán, trval dvanáct týdnů a začal dne 7. března 1932.

Zahájení kursu provedl major Oldřich Pinkas z vojenské skupiny I 3. oddělení ministerstva vnitra, řídicího činnosti četnictva, který měl na starost instituci služebních psů četnictva a její rozvoj. Major Pinkas přednesl úvodní přednášku o základních povinnostech vůdce služebního psa. Při tom

apeloval na budoucí vůdce služebních psů, aby při rozhodování o tom, zdali má být služební pes vyslán či nikoliv, důkladně posuzovali, zda jsou splněny podmínky pro vyslání psa. Po více než 50 hodinách po spáchání činu nemá být služební pes rekvírován, natož vyslán! Samozřejmostí je, že pachatel po sobě na místě činu zanechal nějaké stopy nebo předměty, které by mohl služební pes očichati, a tyto stopy nebyly porušeny či zahlazeny, ba naopak, že byly místním četnictvem zajištěny před znehodnocením. Ideální však je nasazení služebního psa na stopu do 20 hodin po jejím vzniku.

Ačkoliv se jednalo o citace výnosů ministerstva vnitra týkajících se používání služebních psů četnictvem, které strážmistr Votruba všechny velmi dobře znal, činil si z výkladu podrobné poznámky. Kromě toho si založil do zvláštního sešitu samostatný deník, do něhož si podrobně zapisoval program kursu a cviky, které byly probírány v dopolední či odpolední části jednotlivých dní.

Po úvodní přednášce následovalo seznámení s areálem ústavu, v němž se kromě prostranství k provádění výcviku nacházel i nově zbudovaný psinec s výběhy, kde byli prozatím umístěni psi, s nimiž přicestovali účastníci kursu. Kromě toho se v psinci nalézala i mláďata, která čekala na přidělení četníkům se zájmem o výkon funkce vůdce erárního služebního psa.

Mimo samotný areál ústavu probíhal výcvik s již částečně vycvičenými psy i za obcí Pyšely na loukách a v lese vedoucím směrem k Loretě.

Na začátku výcviku velitel ústavu vrchní strážmistr Adolf Horák dal nastoupit všechny účastníky kursu s jejich psy a nechal psy sednout u nohy svého pána. Smyslem tohoto pokynu bylo zjistit, jak dalece jsou psi vycvičeni a schopni splnit pokyn svého vůdce a nenechat se přitom rozptýlit přítomností dalších osob a zejména jiných psů. Tento cvik Inda zvládla bez problémů a vydržela v klidu sedět, jelikož cítila přítomnost svého vůdce. Následovala prohlídka psů s cílem zjistit jejich tělesnou konstituci. Oproti ostatním psům i fenám byla Inda poněkud drobnější. Hlavní problém však nastal při zkoušení ostroty psů na rukáv. V této disciplíně byla Inda naprosto nejslabší. Zde se ve srovnání s ostatními psy v kursu projevila Indina vrozená bázlivost, o jejíž překonání strážmistr Votruba po celou dobu dosavadního výcviku usiloval. Vrchní strážmistr Horák proto začal pochybovat o vhodnosti feny pro četnickou službu. O to víc se strážmistr Votruba snažil Indu cvičit, a to bez ohledu na svůj volný čas.

Následovala prohlídka psů u veterinárního lékaře M.V.Dr. Jindřicha Hyhlíka, který Indu znal od jejího útlého věku, neboť byla po odstavu

od matky umístěna v ústavu. Kromě drobné tělesné konstituce však byla Inda po zdravotní stránce naprosto v pořádku. To utvrdilo strážmistra Votrubu v přesvědčení, že Inda kurs úspěšně zvládne, a o to více se věnoval jejímu výcviku.

Vzhledem k nepřízní počasí, sněhové vánici, se účastníci kursu věnovali péči o psy, jejich čistění a ošetřování a dále úklidu psince a výběhů. Následovalo pravidelné čistění výzbroje a výstroje. Vrchní strážmistr Horák přednášel o správném krmení psů, o jejich řádném ošetřování a o infekčních nemocech psů.

Díky nezměrné péči strážmistra Votruby Inda dělala pokroky, její ostrost však přesto byla stále velmi slabá. Její zvýšená bázlivost se ale projevila při otužilosti proti střelbě.

Již ve druhém týdnu výcviku byly Indiny dny sečteny. Byla pro svoji slabou ostrost a vrozenou bázlivost prohlášena pro potřebu četnické služby za nezpůsobilou, a proto byla z výcviku vyřazena. Do odprodeje byla Inda ponechána v ústavu. Strážmistru Votrubovi se začala rozplývat jeho vysněná kariéra vůdce četnického služebního psa. O to víc však nehodlal opustit nastoupenou cestu.

Velitel ústavu vrchní strážmistr Horák velmi rychle rozpoznal zápal a upřímný zájem mladého strážmistra stát se vůdcem služebního psa. Nabídl mu proto ke koupi staršího, částečně vycvičeného soukromého psa, německého ovčáka jménem Loki von der Hampelbaude. S téměř čtyři roky starým psem, za něhož zaplatil 300 Kč, pokračoval strážmistr Votruba od 19. března 1932 v započatém výcviku. Ve svém volném čase musel s Lokim opakovat všechny cviky probrané od počátku kursu.

Na rozdíl od Indy, kterou i nadále strážmistr Votruba navštěvoval, byl Loki velmi ostrý pes. Vycvičenost psa se projevila tím, že bez problémů zvládal všechny probrané cviky: chodění u nohy na šňůře, „sední“, „lehni“, obraty, jakož i odkládání psa na šňůře vsedě a vleže. Rovněž tak Loki dobře zvládal skoky přes tři překážky a zaštekávání figuranta v boudě i před ní. Problémy neměl ani s otužilostí vůči střelbě. Dvoutýdenní skluz ve výcviku se Lokimu podařilo za cenu usilovného cvičení dohnat.

Od počátku třetího týdne probíhal již výcvik vzhledem k částečné vycvičenosti psů v lese u Pyšel. Psi byli cvičeni v otužilosti vůči střelbě, v poslušnosti a obratnosti, a to jednotlivě i po skupinách. Samozřejmostí bylo každodenní cvičení ostrosti psů na rukáv. To se střídalo s nácvikem

skoků přes tři překážky a zaštekáváním figuranta. Následoval nácvik nuceného aportování a odložení psa před figurantem.

V polovině třetího týdne se konala pravidelná zdravotní prohlídka psů M.V.Dr. Hyhlíkem, během níž nebyly u žádného ze cvičených psů zjištěny zdravotní problémy. O to víc bylo pro strážmistra Votrubu šokující, když Loki druhého dne, v 16 hodin odpoledne, při nácviku štěkání na rozkaz uhynul. Při jeho prohlídce a následné pitvě M.V.Dr. Hyhlík konstatoval, že Loki uhynul na následky srdeční mrtvice neboli infarktu.

Uhynutím nedávno pořízeného vlastního psa byl strážmistr Votruba doslova zdrcen. Zaplatil za něho 300 Kč, které samozřejmě chyběly v rozpočtu rodiny s malým dítětem, jejíž živitel je navíc dlouhodobě mimo domov.

Vrchnímu strážmistru Horákovi bylo zcela jasné, že ani uhynutí vlastního psa houževnatého strážmistra Votrubu neodradí od jeho záměru stát se vůdcem služebního psa. Jelikož v ústavu momentálně nebyl žádný erární pes, kterého by mu mohl přidělit, ani žádný vhodný soukromý pes, se kterým by mohlo být pokračováno ve výcviku po uplynutí celé čtvrtiny kursu, doporučil mu ke koupi dva a půl roku starého německého ovčáka jménem Alto, který je vlastním psem štábního strážmistra Jaroslava Vychodila z pátrací stanice u okresního četnického velitelství v Trenčíně. V létě roku 1931 byl Alto se svým předchozím majitelem v kursu, avšak před jeho ukončením onemocněl na psinku a díky tomu musel být z kursu vyřazen.

Štábní strážmistr Vychodil, vůdce služebního psa na pátrací stanici v Trenčíně, převzal v prosinci 1930 do ošetřování erární mládě jménem Soňa, se kterým byl v květnu roku 1931 vyslán do Pyšel k absolvování téhož kursu jako Alto. Erární fena Soňa však v průběhu kursu v polovině měsíce srpna uhynula a z tohoto důvodu bylo odkomandování štábního strážmistra Vychodila do kursu zrušeno. Proto si v polovině září roku 1931 zakoupil vlastního již vycvičeného psa, německého ovčáka jménem Alto, kterého z kursu velmi dobře znal, aby s ním vykonával službu na trenčínské pátrací stanici.

Shodou náhod mu však byl na počátku října přidělen erární služební pes jménem Arab. To je důvod, proč štábní strážmistr Vychodil psa Alta prodává.

Ve strážmistru Votrubovi velitel ústavu vrchní strážmistr Horák původnímu majiteli garantoval, že Alto bude mít pána, jenž o něho bude řádně a s láskou pečovat a vychová tak z něho řádného služebního psa pro četnický sbor. Mezi pracovníky ústavu se tradovalo, že z Alta, který byl v tehdejším kursu suverénně nejlepší, bude jednou šampion. To bylo rozhodujícím momentem pro rozhodnutí strážmistra Votruby.

Po telefonické domluvě ještě týž den odcestoval strážmistr Votruba vlakem do Trenčína. Po neplánovaném výdaji s marným pořízením Lokiho měl však sotva na cestu do Trenčína a zpět. Cena za pořízení Alta ale byla příliš vysoká – 1.400 Kč. Přesto vrchní strážmistr Horák ujišťoval, že požadovaná částka odpovídá rodokmenu, vlastnostem a dovednostem. Jeho majitel, znaje velmi dobře poměry u četnictva, souhlasil s prodejem psa na splátky za předpokladu, že první splátka bude činit nejméně polovinu prodejní ceny.

Cestou z Pyšel si strážmistr Votruba v Praze od banky Slavia vypůjčil 1.000 Kč a při převzetí nádherného německého ovčáka Alta zaplatil jeho majiteli 800 Kč s tím, že zbylých 600 Kč zaplatí dodatečně poštovní složenkou do 3 měsíců. Po sdělení základních informací o psu a zejména po upozornění, že Alto nemá rád děti, se Alto se svým novým pánem vydali vlakem zpět do Pyšel.

Věci se v posledních dnech seběhly tak rychle, že se o nich strážmistr Votruba nemohl předem poradit ani s vlastní manželkou. Až po návratu do Pyšel, když nakrmil a ošetřil Alta a umístil jej do psince, vylíčil

v obsáhlém dopise manželce vše, co se v posledních dnech událo, a že byl nucen pořídit již druhého vlastního psa a to za cenu výpůjčky peněz. Poté mu to nedalo a ještě před spaním se šel pomazlit se svým novým pomocníkem.

NENÍ CO DOHÁNĚT

Po trpké zkušenosti s Lokim věděl strážmistr Votruba své o dohánění probíraných cviků s novým psem. Po referencích o Altovi z toho neměl strach, i když už proběhla celá čtvrtina kursu.

Denní rozkaz čis.22/32,čl.4. 2.4.1934.

Služební pes uhynul.

Vlastní služební pes "Loky",majitel a vůdce strážm.Rudolf Votruba,t.č. v XIX.kursu pro výcvik služebních psů v Pyšelsích,uhynul dne 25.března 1932 odpoledne při cvičení na srdeční mrtvici.

Strážm.Votruba bude absolvovati XIX.kurs s částečně již vycvičeným vlastním psem "Alto",kterého si zakoupil dne 26.března 1932.

Využil volného dne – neděle, na kterou tentokrát připadl Hod boží velikonoční, a na ni navazujícího dalšího svátečního dne –Velikonočního pondělí, aby se s Altem co nejvíce sblížili. O nedělích a svátcích totiž neprobíhal, na rozdíl od ostatních dnů v týdnu včetně sobot, náročný výcvik, ale probíhalo pouze čištění, krmení a výběh psů.

Kromě času krmení a čištění Alto společně s novým majitelem strávili celé dny, a to jak na cvičišti v areálu ústavu, tak na procházkách po širokém okolí Pyšel. Polními cestami i v lese Alto poslušně šel vedle nohy svého pána. Procházka, během níž byly procvičovány obraty, byla přerušována povely „sedni“ a „lehni“. Po každém správně provedeném cviku následovala slovní pochvala a pohlazení. Na Velikonoční pondělí, po nácviku skoků přes tři překážky, které Alto bravurně zvládal, následoval nácvik odložení psa vestoje, vsedě a vleže. Doslova s radostí Alto štěkal na rozkaz. Kromě pochvaly a pohlazení byly Altovy výkony odměňovány pamlskem ve formě sucharu.

Přestože se znali teprve pár dní, z Altových očí bylo zřejmé, že svému novému pánovi rozumí a s radostí plní veškeré pokyny. Je totiž známo, že kromě štěkotu a vytí psi mluví právě prostřednictvím očí.

Je třeba uvést, že na úterní výcvik nastupoval strážmistr Votruba s Altem s určitými rozpaky. Obával se, jak bude Alto ve srovnání s ostatními psy v kursu náročný výcvik zvládat.

Nejprve probíhaly na dvoře ústavu skoky přes tři překážky a šplh s aportováním přes dlouhou překážku a to na dlouhé šňůře. Bylo zřejmé, že naposledy uvedený cvik Alto znal, a proto jej bez problému, na rozdíl od některých jiných psů, zvládl.

Dále byly na sousedním fotbalovém hřišti cvičeny cviky poslušnosti, zprvu jednotlivě a poté i ve skupině. Altovy výkony byly naprosto srovnatelné s ostatními psy. Původní obavy strážmistra Votruby tudíž byly zcela neodůvodněné.

Při nácvičku obranné a strážní služby se projevovala Altova obratnost a ostrost. Stejně tak byl Alto přivyklý střelbě a byl vůči ní zcela odolný. Naprosto brilantně zvládal nově probírané rekvírování s použitím výstřelu a útěk s výstřelem.

Bylo zřejmé, že Alto nejenže není pozadu ve výcviku, ale naopak, jak se sžíval se svým novým pánem a on s ním, začal se Alto jednoznačně stávat nejlepším psem v kursu. Ostatně, tak tomu bylo dle slov vrchního strážmistra Horáka i v době absolvování z důvodu Altova onemocnění psinkou nedokončeného kursu v předchozím roce.

Altovy výsledky velmi pozitivně hodnotil při své přehlídce v pondělí 4. dubna 1932 i major Pinkas, který si Alta rovněž pamatoval z jeho účasti

v jednom z minulých kursů. Při opakování pronásledování a zadržení prchající osoby Alto doslova exceloval.

V měsíci dubnu se ke stále opakovaným cvikům poslušnosti, skoků, šplhu a aportování nově přidalo stopování. Zprvu se jednalo o vypracování vlastní stopy asi 100 metrů dlouhé. Souběžně s tím bylo ukázáno a probíráno odmítání potravy, hlídání předmětů a figuranta.

Než Rudolf Votruba stačil dopsat a odeslat dopis manželce a dětem, v němž se chtěl podělit o radost z Altových úspěchů, obdržel manželčin dopis. Paní Etela nešetřila manžela výčitkami za nehorázné výdaje. Zatímco ona počítá doslova každou korunu, aby se synem Jaromírem vyžili, on bezmyšlenkovitě rozhazuje peníze, a ještě k tomu i vypůjčené, za psy. Tyto řádky pro něho byly doslova studenou sprchou, a proto ještě doplnil svůj tentokrát již nebývale obsáhlý dopis navíc podrobným vysvětlením a omluvil se za to, že v časové tísní, do které se uhynutím Lokiho dostal, s manželkou věc nemohl předem projednat. Velmi ho to mrzelo, neboť paní mu ve svých podrobných dopisech popisovala

do poslední koruny svá vydání a on věděl, že jako správná hospodyně každou korunu skutečně dvakrát obrátí, než ji vydá. Přitom kupuje jen to nejnütnější z nutného. Aby věc urovnal, požádal hned na následující neděli o volno k návštěvě rodiny.

Za deštivého počasí probíhaly v jídelně ústavu přednášky vrchního strážmistra Horáka o historii psa, o jeho praktickém upotřebení a o nemocech psů. Každý z účastníků kursu měl zpracovat písemný úkol na zadané téma.

Strážmistr Votruba obdržel úkol zpracovat pojednání o psince, kterou Alto v minulosti prodělal a díky níž nedokončil kurs, do něhož byl se svým tehdejší pánem zařazen. Zadané téma zpracoval za využití příručky Tělověda, výcvik, choroby, chov a výživa psa pro účely policejní služby, kterou napsali policejní revírní inspektor Jan Drásta a zvěrolékař M.V.Dr. Ing. Stanislav Knor, již si vypůjčil v knihovně ústavu. Úlohu o prudké infekční nakažlivé chorobě, včetně jejích forem, příznaků a způsobu léčby vypracoval na čtyři listy a následně ji přednesl účastníkům kursu.

Při návštěvě rodiny, na kterou odcestoval již v sobotu krátce po obědě, se Rudolfu Votrubovi podařilo vysvětlit důvody, proč musel koupit již druhého vlastního psa. Pokud by tak neučinil, byl by z kursu odeslán zpět a nemohl by se stát vůdcem služebního psa. Případně by musel být opětovně vyslán do některého z příštích kursů, pokud by mu bylo svěřeno nějaké erární mládě do ošetřování. Když paní Etele ukázal Altovu fotografii a zapáleně povídal o jeho vlastnostech a dovednostech, tak vše pochopila, i když na oko zůstala nazlobená. Rudolf Votruba byl velmi překvapen, jak za tu dobu, co byl v Pyšelích, povyrosl a jaké pokroky udělal syn Jaromír, jemuž se pomalu blížily první narozeniny. Vyprávěl synkovi, že mu brzy přiveze krásného pejska, a nad postýlku umístil Altovu fotografii.

Po návratu zpět do Pyšel již nebyl strážmistr Votruba zatěžován výčitkami svědomí a mohl se láskyplně věnovat Altovi a jeho výcviku. V rámci výcviku ve stopování byly kromě vlastních stop vůdce psa vypracovávány i stopy cizích osob a dále byly v rámci stopování vyhledávány vlastní i cizí předměty. Postupně bylo přecházeno od rovných stop ke stopám zatočeným do pravého úhlu či stopám čtvercového tvaru. K tomu byl přidán nácvik vyštěkání hledané osoby. Altovo přesné

plnění cviků a vypracování jednotlivých druhů stop, včetně bezchybného rozlišování vlastních předmětů a cvičebních pomůcek, bylo pro všechny samozřejmostí.

Další z přednášek se vztahovaly k praktickému použití služebního psa, chování vůdce služebního psa na místě činu, zacházení se psem na četnických stanicích, způsobu jejich pravidelného výcviku, kterému měla být denně věnována nejméně jedna hodina, vedení deníku o použití služebního psa a zpracovávání předepsaných hlášení a výkazů. Z oblasti pátrací služby obecně byly probírány otázky postupu na místě činu, nauka o stopách, popisování osob a daktyloskopie.

I přes stálé nácviky stopování, obranné a strážní služby, včetně utužování ostrosti psů na rukáv, byly opakovány cviky poslušnosti a obratnosti jednotlivých psů i ve skupině. S aportovanými předměty byly cvičeny skoky přes překážky a šplh.

Od počátku května se dvanáctitýdenní výcvikový kurs dostal do poslední, závěrečné třetiny a pomalu se chýlil ke svému konci. Nastaly horečné přípravy k závěrečné zkoušce před obávanou, ale spravedlivou zkušební komisí, tvořenou předsedou plukovníkem Josefem Ježkem, přednostou vojenské skupiny 13. oddělení ministerstva vnitra majorem Pinkasem a velitelem Ústředního četnického pátracího oddělení

v Praze, které od roku 1929 řídilo pyšelský ústav, majorem výkonným Josefem Povondrou.

Z tohoto důvodu byl nyní kladen důraz zejména na nácvik vypracování cizích stop, aportování tří dřivek odložených na stopě a vyšťekání vyhledané osoby, dále na nácvik vyšťekání osoby ve skupině osob po navětrání jejího pachu na odloženém předmětu a rozlišování cizích předmětů.

Stopy a předměty na ně byly nyní kladeny den před uvedením psů na stopu, aby výcvik odpovídal reálným situacím, při kterých docházelo k rekvírování služebních psů.

Alto dělal strážmistru Votrubovi radost doslova na každém kroku, při každém povelu a při každém cviku. Soužití psa s jeho pánem, ačkoliv trvalo pouze dva měsíce, působilo, jako by se znali celá léta. Laskavý a trpělivý přístup, bez křiku, natož bití, Alto odplácel svými výkony. Na jedné straně pokyny a gestikulace pána a mluva Altových očí vytvořila duševní splynutí této dvojice.

Předpovědi vrchního strážmistra Horáka i majora Pinkase nejenže Alto bezezbytku vyplnil, ale naprosto předčil očekávání všech účastníků kursu. To bylo pro jeho majitele, strážmistra Votrubu, potvrzení návratnosti jeho nemalé investice.

POKRAČUJÍCÍ VÝDAJE

Závěrečné zkoušky dopadly pro Alta i jeho vůdce s klasifikací „velmi dobrý“. Cestou z Pyšel do Nitry se strážmistr Votruba rozhodl využít situace, že je v Čechách, a strávit zde osmidenní nařízenou dovolenou po absolvování kursu. Při tom navštívil své rodiče v nedalekých Hořelích na Kladensku, aby jim ukázal svého šampiona. Od rodičů si vypůjčil část peněz na splacení zbývajících částí ceny za Alta ve výši 600 Kč jeho

Poštovní poukázka číslo	Částka	DĚLNÍKY 30 V. 32
<i>Mar. Vyšňovice</i>	Kč h	
<i>Staniční</i>	<i>600-</i>	
Poznámka	Podpis	

předchozímu majiteli štábnímu strážmistru Vychodilovi. Od rodičů si při tom Rudolf vyslechl opakované výčitky za značné výdaje spojené s pořízením vlastního psa.

Cvičený pes, s nímž Rudolf Votruba přijel do své rodné obce, se samozřejmě stal středem pozornosti. Každý den chodili Alto se svým pánem na dlouhé procházky, které byly vždy spojeny s výcvikem, aby si služební pes udržoval své dovednosti a návyky získané v právě absolvované psí univerzitě.

Příjezd do Nitry byl v duchu šťastného shledání rodiny po několika-měsíčním odloučení. Ani zde nebyl Rudolf Votruba ušetřen výčitek manželky za nerozvážné výdaje. Když však paní Etela viděla zápal, s jakým se její manžel věnuje Altovi, uvědomila si, že jeho tužbou, pro jejíž splnění je schopen obětovat úplně všechno, je stát se vůdcem služebního psa, tak jako jeho kolega štábní strážmistr Neumann z nitranské pátračky.

Zcela nejdůležitější však bylo zbudování kotce a boudy pro Alta. Strážmistr Votruba si byl stále vědom upozornění, že Alto nemá rád děti, a měl obavy, aby neublížil malému Jaromírovi, který mezitím oslavil své první narozeniny. Od otce dostal Jaromír jako opožděný dárek autíčko. Jaromír byl z pejška doslova unesený a nejraději by ho stále hladil po srsti a někdy i proti ní. Alto hlazení dětskou ručkou doslova trpělivě snášel a o nenávisti k dětem nebylo ani náznaku.

Nezbytné výdaje na zbudování kotce, tvořeného železnými sloupky a drátěným oplocením, dokázala paní Etela z bezpečnostních důvodů a z obav, aby Alto neublížil malému Jaromírovi, tolerovat. Přes veškerou snahu pořídit kotec a boudu co nejlevněji, vyšplhala se jejich cena na téměř 300 Kč.

Vzhledem k tomu, že byl Alto vlastním služebním psem a nikoliv psem erárním, musel strážmistr Votruba odevzdat erární pomůcky pro používání a ošetřování psa, jež převzal současně s erárním služebním psem Indou od strážmistra Škorpíka. S pořízením vlastních pomůcek byly spojeny výdaje, které se postupně vyšplhaly na 200 Kč. To už Etela Votrubová začala projevovat svoje výhrady. Jediným štěstím bylo, že strážmistr Votruba dostal proplaceny peníze za krmení a ošetřování služebního psa.

Alespoň k výcviku Alta v ostrosti však musel pořídit alespoň rukáv, který, ač již byl používán, vyšel na 60 korun.

